

**KATEDRALNA
OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA
W POZNANIU**

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZY

założenia teoretyczne,
osoba i umiejętności profesjonalne wychowawcy,
obowiązki wychowawcy,
formy pracy wychowawczej,
ideały wychowawcze szkoły,

POZNAŃ, 2005

„[...] Czerpiąc z bogactwa swoich tradycji pedagogicznych, macie odważnie poszukiwać właściwych odpowiedzi na wyzwania, jakie niosą z sobą nowe style myślenia i postępowania dzisiejszej młodzieży, aby dzięki temu szkoła katolicka była środowiskiem wychowania integralnego, które kieruje się jasnym programem wychowawczym i ma fundament w Chrystusie.[...]

Zapewniając nauczanie na wysokim poziomie, szkoła katolicka ukazuje zarazem chrześcijańską wizję człowieka i świata, która umożliwi młodym podjęcie owocnego dialogu między wiarą a rozumem.[...]

Gwałtowne przemiany kulturowe, globalizacja kontaktów, relatywizacja wartości moralnych i niepokojący rozkład więzi rodzinnych – wszystko to rodzi w wielu młodych ludziach żywe poczucie zagrożenia, które nieuchronnie wpływa na ich style życia, proces uczenia się i wizję własnej przyszłości. Ta sytuacja jest wezwaniem dla europejskich szkół katolickich, aby przedstawiły autentyczny program wychowawczy, który pozwoli młodym nie tylko osiągnąć dojrzałość psychiczną, moralną i duchową, ale także włączyć się czynnie w dzieło przebudowy społeczeństwa i pracować gorliwie, aby przyszło Królestwo Boże.[...]”

JAN PAWEŁ II

(Fragment przemówienia do uczestników
Międzynarodowego Kongresu Katolickich Szkół Europy)

ZAŁOŻENIA PRACY WYCHOWAWCZEJ

W naszej Szkole praca wychowawcza obejmuje wiele obszarów i uwzględnia:

Wymiar psychiczny

Kształtowanie osobowości uczniów przez:

- ukazanie niepowtarzalności osoby ludzkiej,
- ukierunkowanie na osiąganie stabilności emocjonalnej,
- kształtowanie odpowiedzialności za siebie,
- kształtowanie odpowiedzialności za stosunek do ludzi i świata,
- kształtowanie kultury osobistej,
- umiejętne korzystanie z dóbr kulturalnych oraz środków masowego przekazu,
- wyrabianie poczucia godności i poczucia własnej wartości w oparciu o prawdziwe, wartościowe zasoby własne i osobiste osiągnięcia,
- prawidłowe rozumienie wolności jednostki, by człowiek świadomy własnej wolności pojmował ją podobnie wobec innych oraz podobnie traktował odpowiedzialność za wszelkie zachowania wynikające z wolnej woli,
- umiejętność obrony słusznych przekonań – własnych i cudzych,
- zdyscyplinowanie i samokontrolę,
- umiejętność pracy w zespole.

Wymiar społeczny

- Kształtowanie świadomości, że życie w *społeczeństwie* jest wpisane w psychikę człowieka i dobro społeczne jest jednym z zadań życia ludzkiego.
- Poruszanie problematyki życia rodzinnego, zadań jej członków oraz przygotowanie do życia w małżeństwie – wychowanie prorodzinne.
- Kształtowanie postaw altruistycznych, eliminowanie egoizmu.
- Prawidłowe pojmowanie tolerancji, przy równoczesnym zwalczaniu pobłażliwości wobec zła i uczulenie na jednoznaczność pojęć.

- Umiejętność oceny czynów ze względu na ich przedmiot, okoliczności i dokonywanie poprawnych wyborów moralnych.
- Wdrażanie do wytrwałego działania szczególnie w sytuacjach trudnych.
- Umiejętność rozsądnego korzystania z dostępnych dóbr.
- Poszanowanie własności klasy, Szkoły, społeczeństwa.

Wymiar fizyczny

- Wyjaśnianie naturalnych procesów rozwoju fizycznego.
- Stwarzanie warunków do dbania o kondycję fizyczną oraz do rozwijania sprawności fizycznej.
- Przekazanie uczniom wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie zdrowego stylu życia.

Wymiar duchowy

- Kształtowanie u uczniów konstruktywnego i stabilnego systemu wartości opartego na nauce Kościoła Katolickiego.
- Kształtowanie poczucia sensu istnienia.
- Kształtowanie postaw opartych na Dekalogu.
- Dbanie o rozwijanie cnót wiary, nadziei i miłości.
- Dbanie o uzyskanie naczelnego celu wychowania- korzystnych zmian rozwojowych, które będą godziły koncepcje Pisma Świętego, sformułowane w postaci ośmiu błogosławieństw (określające człowieka szczęśliwego i moralnego) i koncepcje uznanych teorii psychologicznych opisujących optymalne funkcjonowanie człowieka dojrzałego czerpiącego radość z własnego rozwoju i cieszącego się społecznym szacunkiem i akceptacją.

OSOBA WYCHOWAWCY

„[...] proces wychowania realizowany jest zawsze wtedy, gdy dochodzi do kontaktu między dwoma osobami o różnym poziomie dojrzałości (nawet gdy osoba bardziej dojrzała nie ma intencji wychowawczych, to i tak wywiera wpływ wychowawczy lub demoralizujący na osobę mniej dojrzałą).[...]”

- prof. Zb. B. Gaś

Tak rozumiane wychowanie wymaga od osoby wychowawcy pewnych cech i umiejętności:

- Wychowawca prezentuje cechy osobiste, które są optymalne dla pełnienia tej roli (jest wzorem postaw i zachowań, posiada świadomość siebie i swojego systemu wartości, przeżywa i okazuje uczucia, jest zainteresowany ludźmi i sprawami społecznymi, posiada jasno sformułowane zasady etyczne, ma poczucie odpowiedzialności).
- Wychowawca kształtuje i udoskonala swoje umiejętności profesjonalne:
 - a) umiejętności rozumienia wychowanka i okazywania mu tego,
 - b) umiejętności zapewniania bezpieczeństwa w sytuacjach trudnych,
 - c) umiejętności sprzyjania pozytywnemu działaniu i dokonywania zmian w zachowaniu wychowanka.
- Wychowawca dba o podwyższanie swoich kwalifikacji zawodowych obejmujących wiedzę i umiejętności profesjonalne – lektury, seminaria, konferencje naukowe, szkolenia.
- Wychowawca w naszej szkole jest praktykującym katolikiem.
- Wychowawca w naszej szkole jest związany z historią i tradycją narodową, dba o wychowanie w duchu patriotycznym.

OBOWIĄZKI WYCHOWAWCY

1. Do obowiązków wychowawcy należy planowanie i organizowanie z uczniami i ich rodzicami całości kształtu pracy wychowawczej.
2. Wychowawca powinien poznać ucznia i jego środowisko:
 - a) sytuację rodzinną ucznia,
 - b) zasoby, pasje i zdolności ucznia oraz zajęcia dodatkowe, w których uczestniczy,
 - c) choroby, inne obciążenia zdrowotne ucznia,
 - d) inne czynniki które mogą mieć wpływ na zachowanie i osiągnięcia edukacyjne ucznia,
 - e) poznać rodziców (opiekunów) ucznia i dbać o regularne kontakty służące wspieraniu wychowania; w sytuacjach trudnych służyć rodzinie ucznia pomocą i wsparciem.
3. Wychowawca winien dbać o regularne kontakty osobiste z rodzicami wszystkich uczniów, celem informowania o bieżących osiągnięciach szkolnych(terminy informowania rodziców o uzyskanych ocenach cząstkowych, semestralnych i końcoworocznych z przedmiotów szkolnych oraz zachowania zawarte są w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania).
4. Wychowawca na pierwszym zebraniu z rodzicami informuje ich o konieczności powiadamiania o przyczynie absencji ucznia najpóźniej w drugim dniu jego nieobecności w szkole. Po tym terminie wychowawca nawiązuje kontakt z rodzicami, a w razie braku odpowiedzi ze strony rodziców powiadamia o tym Dyrekcję Szkoły, która wysyła pismo urzędowe.
5. Nauczyciel – wychowawca jest zobowiązany do sporządzenia opinii o wychowanku, na wniosek złożony przez ucznia, jego rodziców oraz inne uprawnione organy; opinia taka musi być zaakceptowana i podpisana przez Dyrektora Szkoły.
6. Nauczyciel – wychowawca jest zobowiązany do terminowego (obligatoryjne terminy informowania rodziców zagrożeniach zawarte są w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania) zawiadamiania rodziców ucznia o grożącej mu ocenie niedostatecznej z konkretnego przedmiotu.
7. Nauczyciel – wychowawca powinien czuwać nad prawidłowym rozplanowaniem sprawdzianów pisemnych w swojej klasie (grupie) tak, aby nie nastąpiło ich nagromadzenie w jednym tygodniu nauki.
8. W przypadku przewlekłej choroby ucznia wychowawca jest zobowiązany do poinformowania nauczycieli uczących w danej klasie o mogących występować u chorego nagłych zmianach chorobowych (np. padaczka, hemofilia, ostre alergie, choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego). Wychowawców i nauczycieli uczących, którzy zapoznali się z informacjami o stanie zdrowia uczniów obowiązuje zasada dyskrecji oraz poszanowania godności ucznia.
9. W przypadku podejrzeń o patologię w rodzinie ucznia lub w sytuacjach wszelkich kryzysów, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne dziecka, wychowawca ma obowiązek poinformowania Dyrekcji szkoły, (która rozpoczyna działania interwencyjne we współpracy z psychologiem). Zasada tajemnicy zawodowej obowiązuje wszystkich nauczycieli – wychowawców, którzy weszli w posiadanie wszelkich osobistych informacji dotyczących ucznia i jego rodziny.

10. Do obowiązków nauczyciela jako wychowawcy należy:

- a) Tworzenie wspólnoty klasowej; dbałość o atmosferę w grupie, poczucie bezpieczeństwa i akceptacji każdego dziecka oraz o jego poczucie przynależności do grupy klasowej i społeczności szkolnej.
- b) W sytuacjach konfliktów lub innych sytuacjach trudnych – natychmiastowa interwencja wychowawcza lub profilaktyczna; w przypadkach trudniejszych - współpraca z pedagogiem i psychologiem, w sytuacjach szczególnie trudnych – poinformowanie Dyrekcji szkoły.
- c) Opieka nad Samorządem Klasowym.
- d) Nadzór nad zadaniami powierzonymi klasie z ramienia Dyrekcji lub zadań wynikających z Planu Pracy Szkoły.
- e) Ustalanie rocznego Planu Wychowawczego dla swojej klasy (z uwzględnieniem wyjazdów, wycieczek, uroczystości, imprez itp.) w porozumieniu z wychowankami i ich Rodzicami.
- f) Dbłość aby zaplanowane imprezy, wyjazdy i wycieczki dostosowane były do możliwości wszystkich członków grupy klasowej.
- g) Uczestniczenie w uroczystościach, imprezach i nabożeństwach organizowanych przez Szkołę, w których biorą udział uczniowie klasy wychowawczej; opieka nad tymi uczniami i nadzór nad ich zachowaniem i bezpieczeństwem.
- h) Stały kontakt z nauczycielami przedmiotowymi uczącymi wychowanków celem konsultowania sukcesów i trudności edukacyjnych oraz zachowania uczniów.
- i) Pomoc przy rozwiązywaniu trudności.
- j) Zwracanie uwagi na wygląd zewnętrzny, higienę osobistą i kulturę osobistą każdego wychowanka.
- k) Dbłość o uczestniczenie wychowanków w uroczystościach i nabożeństwach w Archikatedrze Poznańskiej; pielęgnowanie historii i tradycji związanej z Archikatedrą Poznańską i Poznańskim Chórem Katedralnym.
- l) Organizowanie życia kulturalnego wychowanków (teatr, kino, opera, filharmonia) z dużą dbałością o uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych z udziałem Poznańskiego Chóru Katedralnego.
- ł) Wychowanie zgodnie z zasadami opisanymi w Szkolnym Programie Wychowawczym, którego treść wychowawca zobowiązany jest zaprezentować rodzicom swoich wychowanków (podobnie jak treści innych dokumentów naszej szkoły).

11. Do obowiązków administracyjnych wychowawcy należy:

- a) Regularne prowadzenie dziennika i arkuszy ocen.
- b) Przygotowanie informacji o klasie, procesie nauczania i poszczególnych uczniach na konferencje klasyfikacyjne Rady Pedagogicznej.
- c) Prowadzenie dokumentacji o uczniach (teczka wychowawcy klasowego zawierająca wszelką dokumentację dotyczącą ucznia; zwolnienia, usprawiedliwienia, zaświadczenia i inną korespondencję z rodzicami i instytucjami).
- d) Kontrola obecności ucznia i podejmowanie działań sprawdzających przyczyny absencji w przypadkach braku informacji od rodziców (opiekunów) dłużej niż dwa dni nieobecności.
- e) Dbłość o ubezpieczenie każdego wychowanka od następstw niebezpiecznych wypadków.
- f) Przestrzeganie spełniania zarządzeń Dyrekcji.
- g) Odpowiedzialność za wystrój i stan sali oddanej w danym roku pod opiekę klasy.

12. Wychowawca jest zobowiązany do pracy w zespole wychowawczym celem ustalenia i przestrzegania wychowawczych wymagań Szkoły.

FORMY PRACY WYCHOWAWCZEJ

Współpraca z Rodzicami

Mając na względzie współdziałanie z rodzicami i tworzenie wspólnoty wychowującej, Wychowawca podejmuje następujące formy pracy:

- Rozmowy indywidualne przy objęciu wychowawstwa w danej klasie, mające na celu poznanie wychowanka, jego możliwości, sytuacji zdrowotnej, warunków w jakich żyje.
- Rozmowy indywidualne prowadzone w czasie całego pobytu ucznia w Szkole, także na prośbę rodziców.
- Zebrania na początku roku, śródroczne i kończące okres nauki, służące omówieniu osiągnięć, wyników w nauce, zachowania Ucznia.
- Rodzice – niezależnie od wieku dziecka – usprawiedliwiają każdą jego nieobecność.
- Współdział rodziców w uroczystościach szkolnych, państwowych, religijnych
- Angażowanie rodziców w codzienne życie Szkoły – pomoc i organizowanie imprez kulturalnych, zabaw.
- Wspólne wyjazdy na wycieczki klasowe.
- Formacja rodziców na spotkaniach poprzedzających wywiadówki (formacja duchowa, zagadnienia z dziedziny pedagogiki, wychowania seksualnego).

Praca wychowawcza z Uczniem

Wychowawca podejmuje następujące formy pracy z Uczniem:

- Poznanie ucznia poprzez rozmowy, obserwację Jego reakcji, zachowań.
- Rozeznanie sytuacji rodzinnej, domowej.
- Kształtowanie osobowości z zaakcentowaniem jej niepowtarzalnego charakteru, uświadamianie konieczności ciągłej pracy nad sobą. Towarzystwo w procesie dojrzewania ucznia.
- Odnoszenie się do Ucznia z przyjaźnią i szacunkiem, z równoczesnym stawianiem Mu wysokich wymagań. Uczenie takiej postawy w stosunku do innych.
- Dbłość o bezpieczeństwo, zdrowie, życie – dyżury przed lekcjami i podczas przerw; dyżury uczniów w czasie zajęć lekcyjnych.
- Przygotowanie do realizacji swojego powołania w dorosłym życiu.
- Walka z uzależnieniami – niktyna, alkohol, narkotyki, sekty (włączenie specjalistów do współpracy ze Szkołą).
- Indywidualna pomoc w rozwiązywaniu trudności, zaradzanie sytuacjom konfliktowym.
- Właściwie pojęte dobro ucznia daje Wychowawcy prawo postawienia mu wymagań zgodnych z założeniami wychowawczymi Szkoły. W przypadku trudności próbuje rozwiązywać je wraz z uczniem. Gdy uczeń rezygnuje ze współpracy i neguje podstawowe założenia Szkoły, wpływając destrukcyjnie na proces wychowawczy, Wychowawca musi zdecydowanie reagować, zgodnie z postawieniami Rady Pedagogicznej.
- Ocena postawy i zachowania ucznia uwzględniająca opinie osób uczących.
- Formułowanie opinii o uczniu umożliwiające mu staranie się o nagrody i stypendia instytucji pozaszkolnych.
- Wychowawca jest rzecznikiem klasy.
- W przypadku, gdy Uczeń powierzy Wychowawcy swoje sprawy osobiste, Wychowawcę obowiązuje zachowanie tajemnicy w tej dziedzinie.
- Opieka nad uczniami i klasą na zajęciach poza Szkołą.
- Rozmowy, dyskusje, uroczystości klasowe, wspólne wyjścia do muzeum, kina, teatru, filharmonii, wycieczki.

- Przygotowanie do życia we wspólnocie z szczególnym wskazaniem, że dobro jednostki tkwi w dobru wspólnym. WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI KRYTYCZNEJ OCENY PRZEMIAN DOKONUJĄCYCH SIĘ W PAŃSTWIE I SPOŁECZEŃSTWIE.
- Wychowanie w duchu tradycji narodowej, kształtowanie świadomego patriotyzmu, umiłowania Boga i Ojczyzny przy zachowaniu szacunku dla innych kultur i religii, z uwzględnieniem cech charakterystycznych dla Szkoły takich jak święta państwowe, kościelne, koncerty, konkursy i in.
- Prowadzenie dokumentacji klasy.

IDEAŁY WYCHOWAWCZE SZKOŁY

- Szacunek dla własnej wiary i Kościoła.
- Tolerancja wobec mniejszości narodowych i religijnych.
- Szacunek dla pracy (także fizycznej).
- Szacunek dla prawa i praworządnej władzy.
- Szacunek dla rodziców i innych autorytetów społecznych.
- Uczciwość.
- Godność własnej osoby.
- Miłość i szacunek dla innych.
- Praca nad sobą i dążenie do doskonałości.
- Chrześcijańska hierarchia wartości.
- Zasady etyki chrześcijańskiej.
- Dbłość o nieustanny rozwój wiedzy.
- Wierność przyrzeczeniom i zobowiązaniom.
- Wolność odpowiedzialna.
- Kultura osobista.
- Wolność od nałogów.
- Szacunek dla życia rodzinnego i miłości małżeńskiej.
- Szacunek dla osób chorych i kalekich.
- Szacunek dla kultury (muzyka, sztuka, malarstwo, itp.).
- Umiejętność korzystania z masowej informacji.